

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtnih in sobotnih. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri zvečer. — Občno izdanje stane:
za jeden mesec f. — 90, l. — 1.40
za tri mesece f. — 2.60, l. — 4.00
za pol leta f. — 5.00, l. — 8.00
za ves leto f. — 10.00, l. — 16.00
Na naročbe brez priložene naročilnice se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč., v Gorici po 3 nč., Sobotno večerno izdanje v Trstu 3 nč., v Gorici 4 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petlini; za naslove z delnimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu; ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravitelj, ulica Caserma št. 13. Odprte reklamacije so proste pošiljne.

„V edinosti je moč!“

Ustanovni shod „Kmetijske družbe“ za Trst in okolico.

Minolo nedeljo storili smo odločilen korak za ustanovitev „Kmetijske družbe“ za Trst in okolico — in to pod izredno ugodnimi znamenji.

K ustanovnemu shodu, katerega so sklicali gg. Ivan Goriup, deželni poslanec in veleposestnik na Opčinah, Ivan Marija Vatovec, deželni poslanec in pesenik pri sv. Ivanu in Dragotin Martelanc, posestnika sin v Barkovljah, zbralo se je razmeroma veliko število posestnikov in kmetovalcev iz okolice, zanimanje pa je bilo tako živo in razprava toli zanimiva, da je vse to utrdilo v nas prepričanje, da stvar mora vspevati, ako le pride to društvu v prave roke.

Kot prvi sklicovatelj shoda, pozdravil je g. deželni poslanec Ivan Goriup zbrane može, predstavivši vladnega zastopnika g. dr. Ant. Mahkoveca. Govornik je v kratkih potezah pojasnil, kolike važnosti utegne postati „Kmetijska družba“ za Trst in okolico, ako bode dovelj zanimanja.

Prof. Mandić predlaga, da se predsednikom današnjega shoda izvoli gosp. dr. Simon Pertot, kateri se že od nekdaj poseben zanima za to vprašanje in je svojedobno požrtvovalno deloval pri sestavljanju pravil.

Ker pa gosp. dr. Pertot ni mogel vsprejeti te časti, izvolil se je na predlog poslednjega gosp. Ivan Goriup predsednikom shoda.

Prvi se oglasi za besedo o predmetu g. prof. Mandić. Govornik pripoveduje, kako da so posamični, za napredek okolice vneti može že davno prepričani o potrebi take družbe. V Trstu imamo pač laško kmetijsko družbo, od katere pa nima okoličan prav nobene koristi. To laško društvo ne dela čisto nič, razun o posebnih dogodkih, recimo o volitvah. Zato treba ustanoviti društvo, katero bode res služilo svojemu namenu: razvoju kmetijstva po okolici, društvu, ki bode voditelj našemu kmetu. Že pred par leti so se vršila posvetovanja, žal, da smo tedaj naleteli na nepričakovane zapreke in nismo dosegli svojega namena. Pravila pa imamo pripravljena. Veselo znamenje je pa tudi to, da ne le mi uvidevamo potrebo kmetijske družbe, ampak tudi c. k. vlada, o čemer se je govornik sam prepričal.

Gosp. dr. Pertot naglašja istotako veliko potrebo takega društva. Dandanes — pravi govornik — se ustanovljajo razna društva, a sleherni dan vidimo, kako hitro propade mnogokatero društvo. Zakaj? Zato, ker morda ni bila prava potreba za tako društvo, ali pa ni bilo sposobnih in delavnih moči, katere bi je vodile. O društvu, katero namerujemo ustanoviti sedaj, pa se nikakor ne more reči, da ni potrebno, kajti donasalo bode velike koristi, ako se je oprimmemo z navdušenjem in ljubeznijo. Saj vidimo, da obstajajo povsod drugod taka društva, po nekod že po sto let. In kolike vspehe donasajo za vinogradstvo, sadjerejo in živinorejo! Taka društva so potrebna sosebno zato, ker posamičnik ne more ničesar doseči, ker mu primanjkuje znanja in sredstev. In oglejmo si našo okolico! Tu je še mnogo družin, ki se žive le od kmetijstva, a tudi taki, ki se žive od obrti, so vendar še v zvezi s kmetijstvom. Vsem tem bi koristila taka družba. In koliko lepih tal je še neobdelanih po okolici! Težko je sicer življenje za kmeta, vendar pa vidimo po okolici, da še najbolje izhajajo tisti, ki se drže kmetijstva. Koliko jih je, ki so začeli kmetovati z malim, a so prišli polagoma do lepega premoženja. In pa: le kmet je neodvisen! Kakor se vidi, bode imela naša družba mnogo dela. A to nas ne sme plašiti. Pokazati moramo najprej sami, koliko se da zboljšati, potem nam tudi drugi pomorejo. Vpisujte se torej — zaključuje govornik — z veseljem v novo družbo, da bode mogla delovati deželi v korist.

Predsednik Goriup se sklicuje sosebno na sijajne vspehe kmetijske družbe Kranjske, tako, da jej pristopa na stotine novih udov na leto. Mi sicer ne bomo mogli delovati v toliko meri, več pa gotovo, kakor „Società Agraria“. Agraria nima zmisa, ker so jej člani sami meščani. Dobrega vspeha se nam je nadejati tembolj, ker smemo biti uverjeni, da nam bode šla na roko družba kranjska, in tudi vlada nam slednjič ne bode mogla odreči svoje pomoči.

Predlaga torej, da se izvoli danes provizoričen odbor, kateri naj pregleda pravila in je predloži vladi v potrjenje, kakor hitro se oglasi 100 udov.

Gosp. Josip Turk vpraša pojasnila, kje bode sedež društvu?

Goriup: Mi pokladamo glavno važnost na

stari pameti, ali ko je prišel tisti Madjar k naši gospodinj in so čistili stanovanje, pala je slika z zidu. Pazite, Dora se premika. Meni je to povedal Ivan Sabov z grada, a drugo noč sem v sanjah videl Doro. Varujte se, nič dobrega ne pomenja to!

Vsi molčé, samo botra Kata zasepeče: Ne uvedi nas v izkušnjava; in prekrizavši se, vodi Jano v hišo.

— A! izpregovori prvi Andro plaho, sedaj vem; to je tista starinska slika v sobi gospe Uršule. Pri moji veri, prav je govoril Sabov. Mi smo urejali sobo in slika je pala, pa se je gospa prestrašila. Res je pala. Vidiš. Nisem vedel, ali je to Mara ali Dora, niti za vso to strahoto. Obvaruj nas Bog!

— Amen! pripomni stari sodnik. Jaz za vse to, kar nam je sedaj Jurko pripovedoval, nisem vedel, ali neko prokletstvo je v gradu. Nikdar miru, nikdar pokoja, večer ravs in kavs, da si človek časi že želi položiti svoje stare kosti v črno zemljo. Tu smo in štejemo dni, ali drug je hušji od drugega. Sin podvprašuje očeta: Kako je bilo? Oče pravi: Zlo kakor sedaj. Oče je prašal deda: Kakovo srečo si imel; a ded je odgovoril: Nobene! Pa prašam: moremo li mi svojim otrokom kaj boljšega povedati, ali bodo otroci našim

to, da pristopijo okoličani k društvu, vendar pa bode v mestu njega sedež.

Dr. Pertot meni, da ne treba čakati na 100 udov, ampak kar danes naj se odobre pravila. Ne stori nič, ako nas je začetkoma manj; ako dokažemo, da se da kaj storiti, potem pristopijo tudi drugi. Z delovanjem se privabi druge ude; prirediti bi n. pr. morali razstavo domačih vin. Ako bi hoteli odlašati, bi stvar najbrže zopet zaspala.

Gosp. Ivan vit. Nabergoj bi bil za nekako srednjo pot. Vsaj 50 udov naj bi vstopilo, predno se predlože pravila. Pri nas so pač žalostne razmere, ker se posestniki premalo brigajo za razvoj kmetijstva. Vzrok temu sta svoboda ženitve in pa razkosavanje zemljišč. Ljudje so izgubili veselje in mnogokrat so še zadovoljni, ako se iznebe premoženja.

Žalostno je res, da je po okolici še toliko neobdelane krasne zemlje. Kmetijski stan je res težaven in vendar lep, ker ima kmet vedno svoje varno zavetje, kakoršnega delavec nima. Kmet more vsaj pošteno vzgajati svojo družino in je že iz socialnega vzroka treba ohraniti kmetijski stan. Brez varne vzgoje in zavetja se nam naš življ pogublja in izgublja ljubezen do domovine, do cesarja in do svojega rodu. Radostno pozdravlja torej ustanovitev tega društva in je hvaležen onim, ki so poprijeli inicijativo. Vendar pa treba ustvariti nekako podlago, zato bi bil govornik za to, naj bi provizorični odbor najprej nabral 50 članov. Nekdaj sicer ni bil navdušen za tako družbo, ker imamo že „Società Agraria“ in ker tudi vlada nameruje ustanoviti kmetijske zadruge. Ker pa vidi toliko dobro volje, delati hoče tudi on za družbo. Družba bode lahko šla na roke pri naročevanju žvopla, zasajenju ameriških trt itd. Naše ljudstvo je zelo nezaupljivo in se le težko da prepričati o dobroti novih uvedb. V tem pogledu bode družbi delovati, namreč poučevati in prepričevati je. Glede razstav je pa govornik pesimist, ker mnogo stanejo.

Predsednik Goriup pozdravlja radostno g. Nabergoja, ker je uverjen, da nam poslednji lahko mnogo koristi se svojim vplivom.

Prof. Mandić pravi, da že denašnja udeležba priča o velikem zanimanju. Le od nas je zavisno, koliko udov dobi družba. Govornik je za to, da se takoj prečitajo pravila

unukom pripovedovali o srečnejših dneh? He, meni se vse tako zdí, da je Jurko resnico govoril, ker brez prokletstva to ni. Obvaruj nas sveti Bog!

Gušetič je vse te besede mirno poslušal. Samo časi zaigral mu je na lici porogljiv nasmeš. Naposled seže po vrči potegne pošteno in udarivši s pestjo ob mizo, zakriči:

— Bedaki! Kakova Dora! Kakovo strahilo! Kakovi vrugi! Kakovi angeli! Vse to je prazen bob, a Jurko je bil pijan, ko je sanjal. Nobeno strahilo nam ne nosi zla, prinašajo nam ga živi ljudje, gospoda nam ga prinaša. Vem jaz to, saj sem bil po svetu. Gospoda, gospoda, katere je ženska nosila kakor nas, katere je duhovnik krstil kakor nas, katere bo vrag vzel.

— Kakor tebe, reče srdito Jurko.

— In če me tudi, odgovori še bolj jezno Mato in rmeno lice mu zardi; huje mi ne bo kot mi je, in da ne bi vedel, da me je krstil duhovnik, da smem poslušati orglje in cerkvene vigilije, gotovo bi mislil, da sem živinčé, da še več, ker gospoda daje živinčetu vsaj otep sena, mi pa — in pri tem potegne Gušetič zopet iz vrča — lahko gложemo tisti le goli kamen, ki leži kraj pota. Kaj je Dora, ki nas bije, mota, gazi in obesa? To je naše

in voli provizorični odsek. Saj družba se ustanovi zato, da bode vzbujala zanimanje. Tudi z ozirom na namero vlade, ustanoviti kmetijske zadruge, je dobro, da ustanovimo lastno družbo, kajti le na ta način bomo imeli tudi mi važno besedo, ako bi prišlo do ustanovitve kmetijskih zadrug. Kar se tiče razstav, omenja govornik, da razstave živine, prirejene po okrajnih zadrukah po Istri, vspevajo izbornu, dasi je ljudstvo tam še bolj siromašno in nevedno nego po tržaški okolici. Tudi trtna uč nas sili, da mislimo na ustanovitev kmetijske družbe. Po Istri imajo zadruge vrte z amerišanskimi trtami; tudi po takih krajih, kjer ni trtne uši, jih imajo, da so pripravljeni. Za tak vrt bode skrbeti v prvi vrsti.

Nabergoj odgovarja govorniku, da on ni mislil na to, da bi čakali z ustanovitvijo ampak želel bi le, da bi čakali z ustanovitvijo vsaj tako dolgo da dobimo 50 članov. Če se pa že danes oglasi toliko članov, tem bolje. Nekoliko pesimizma treba pri takih stvareh.

Voditelj Kamuščič pravi, da je sročeni tisti okoličan, komur je še ostalo kaj zemljišča, ki prinaša tu lepe dobičke, v prvi vrsti pa vrtnarstvo. Dobro je, da s kmetijsko družbo dobimo voditeljico. Ne smemo misliti sicer, da nas ista takoj obogati, saj je zadosti, da nam bo dajala pouka. Odloči pa naj se že danes.

Predlog Pertot-Mandičev, da se namreč takoj prečitajo pravila, se je vsprejel na to soglasno.

Predsednik Goriup je prečital na to razsežna pravila, koja so se vsprejela z malimi dodatki ali premembami, in se priobčijo v „Edinosti“ na občo željo. Izvolil se je tudi provizorični odbor, kojemu bode naloga predložiti pravila v potrjenje.

V svojem zaključnem govoru polgal je predsednik Goriup na srce vsem navzočim, da z navdušenjem začno nabirati ude in vzbujati zanimanje za družbo med ljudstvom.

Politiške vesti.

Pogreb Schmeykalov. Iz Prago poročajo dne 8. t. m., da je bil Schmeykalov pogreb impozanten. Spreveda udeležili so se namestnik, deželni maršal, župan Praški razni poslanci (nemški in češki), predsedništvo

robtvo. Da, Kranjci, to so ljudje, ti so maršikaterikrat pokadili svoji Dori. Bil sem ondu. Pripovedovali so mi, kako je bilo. Ko so jim pričeli nemška gospoda zabijati žeblje za nohte, oklenili so se oni svoje „stare pravde“ — debele palice, in so udrihali po gosposkih plečih, in kadar jih je dobra sreča namerila na kako kamenito kolibo, podkurili so gosposdi, daso seceló pozimi potili. To so ljudje!

— Mato, Mato! pripomni Andro, vino ti je spustilo strasne mehurje po pameti. Brzdaj ta svoj jezik, ker vražje skače. Jaz te sicer ne izdam niti nihče nas, ali da te kak gosposki sin slisid, kako govoriš o stari pravdi mogel bi občutiti, čemu je konoplja dobra in slaba.

— Kaj mi mar, prestriže ga Gušetič, bolje je, da kot človek umrem, kakor da živim kot živina. Saj sem ti dejal, da mi ni mar, ako me vrag vzeme. Sedaj pa z Bogom, prijatelji!

To reksi, vstane Mato, potisne si klobuk na glavo in zavije nekako opotekaje se proti vasi.

Družini je bilo nekam tesno pri srci. Vince kakor ne bi hotelo skozi grlo.

(Dalje.)

PODLISTEK.

Kmetijski upor.

15

Zgodovinska povest iz šestnajstega veka.

Spisal Avgust Šenoa. Preložil I. P. Planinški.

(Dalje.)

— In kadarkoli se pojavi nov gospodar, kadarkoli zagroze nove nadloge, prikaže se po noči Dora — bleđa, blazna, in Dora plaka in plaka za svoje grehe, iz srca se ji izvija zlata kača in prosi Boga, naj pokonča grad. Malokdo vé za to povest, stari gospodarji vedó zanj, ali to tajé pred svetom. Ali ste videli tisto staro sliko v gospejini sobi? Lepo žensko na starem platnu? Kakor da jo vidim pred seboj. Črno je opravljen, kaj ne da? Na glavi ima zlato krono, na vratu biser, a v roki jabolko, hudičovo darilo. Kadar gledaš v te črne, sladke oči, zazebe te in stojiš kot prikovan. Poglej si jo, Andro, poglej. In glejte! nedavno se mi je sanjalo o stari Dori. Stokrat sem videl to sliko, dokler je bila moja pokojna žena dojlja gospodičine Zofike, in sedaj se mi je zopet v sanjah pokazala, kakeršna je na sliki, samo da se ji je iz srca zvijala zlata kača. Že sem pozabil na to v svoji

štvo kluba združene nemške levice in mnogoštevilne deputacije nemških občin na Češkem. Minister dr. Plener povdarjal je v nagrobnem govoru politički genij pokojnikov in njega patrijotičko mišljenje. Zaključil je svoj govor s pozivom na nemško prebivalstvo na Češkem, da naj slavi spomin Schmejkala s tem, da izvrši program sležnosti in solidarnosti, kateri je bil vedno pokojnikov ideal. Za ministrom govoril je posl. Schlesinger v imenu nemških deželnih poslancev, Forchheim pa v imenu raznih nemških političkih društev, ki so bila zastopana pri pogrebu.

Poljski klub izvolil si je dne 8. t. m. svoje novo predsedništvo. Predsednikom bil je izvoljen z 37 glasovi proti 7 bivši minister Zaleski. Podpredsednikom bila sta izvoljena poslanca grof Pininski in Jedrzeovič vsak s 23 glasovi. Sklenilo se je zatorej, da naj odloči zbiranje med njima. Posl. Jedrzeovič je izjavil na to, da on ne sprejme podpredsedniške časti, tudi ako bi ga zadel zreb. Res je zbiranje odločilo zanj, a ker Jedrzeovič nikakor ni hotel sprejeti časti, volilo se je z nova. Zopet se je zgodilo trikrat zaporedoma, kakor prej in šele četrtič bil je izrečno izvoljen Jedrzeovič, ker je oddal prazen listek jeden volilec, ki je prej glasoval za Pininskega.

Delavski shodi na Dunaju. Dne 8. t. m. zborovali so na Dunaju delavci na štirih različnih krajih. Pričakovalo se je, da sklenejo ustaviti delo takoj, toda sklenili so le, da ne umaknejo nikakor svojih zahtev glede 8 urnega dela. Ako ne bi se zadovoljilo njih zahtevam, potem pa napovedo štrajk, kadar bude primeren čas za to.

Ogrska liberalna stranka in Košut. Dne 8. t. m. posvetovala se je v Budimpešti ogrska liberalna stranka, o tem, kako naj bi se vedla v poslanski zbornici proti predsedniku Balfyju, kateri se je grozno pregrešil s tem, da ni vodil osebno poslaniške deputacije o Košutovem pogrebu. Ministrijski predsednik bar. Weckerle izjavil je o tej priliki, da smatra vlada Balfyjevo postopanje kot popolnoma korektno, ker je izvršil točno in vestno to, kar je bila sklenila zbornica sama. Vlada, rekel je nadalje, ne pošteva tega spora nikakor kot naval na osebo predsednikovo, ampak kot stvar, katere se dostaje vsega ministerstva. Poslednje pa je v Košutovi zadevi dovolilo vse, karkoli je le dovoliti mogla.

Ogrska poslanska zbornica. V večerjajši seji interpelevalo je mnogo poslancev opozicije vlado zaradi nje postopanja o smrti Košutovi. Podrobnejše poročilo o tej seji objavimo v večernem izdanju.

Pravoslavni cerkveni kongres. Kakor poročajo iz Budimpešte, odredil je patrijarh, da se sestanejo pravoslavni cerkveni dostojanstveniki v posvetovanje dne 1. maja t. l. Glavna točka posvetovanja je cerkveno-politiška preosnova, proti kateri se nameruje energično upreti pravoslavna cerkev.

Nemški cesar v Italiji. Benečani so vsprejeli cesarja Viljela kolikor najsijajnejše so mogli. Razsvetljava bila je tako čarobna, da se ji cesar ni mogel načuditi. Po mestnih kanalih mrgolelo je čolničev, da so je komaj mogla pomikati kraljevska gondola. V nedeljo zjutraj bil je cesar pri službi božji na ladiji „Moltke“, o poludne je šel na juterni h kralju. Potem sta obiskala vladarja palačo dožev. (Doži bili so glavarji nekdanje benečanske republike. V svetovno znani prekrasni palači dožev na trgu sv. Marka v Benetkah je nakopičenih umetniških in zgodovinskih znamenitosti neprecenljive vrednosti. Ur.) Ob 5. uri pop. stopil je cesar z grofom Billovom v navaden čoln, in se vozil po mestu. Setal se je tudi po nekaterih tesnih ulicah benečanskih, obdujujoč krasne palače, lepe mostove in druge znamenitosti beneške. Ob 6. uri zvečer bil je slavnosten obed, h kateremu so bili povabljeni načelniki vseh oblastnih in drugi dostojanstveniki. Napitnice ni bilo. Cesar izrekel je sindaku Selvatiku svojo zahvalo na sijajnem vsprejemu in na dokazih simpatije Benečanov. — O zvečerini slavnostni predstavi v gledališču „Fenice“ bilo je gledališče prenapolnjeno, toda vladarja nista prišla k predstavi.

Italija. Dne 8. t. m. posvetoval se je Crispi z generalom Hennehom o razmerah v pokrajini Lunigiana. Vojni minister Mocenni je baje predložil, da se zniža število voja-

kov v tej pokrajini na normalno stanje, čim se prekliče izjemne naredbe. — Italijanska gosposka komora (Corte dei conti) zavrgla je v svoji seji dne 8. t. m. naredbe za povišanje carine na sol, na špirit in na povišanje užitnine. Izjavila je, da so dotične naredbe nepostavne, ker segajo preko eksekutivne oblasti v zakonodajstvo.

Nemški državni zbor vsprejel je zakon o davku na borzo, odbil je pa zakonski načrt o kolektivini za pobotnice in tovarne liste.

Različne vesti.

„Il Pensiero Slavo“. Zagrebški „Obzor“ piše o listu „Il Pensiero Slavo“, ki prične te dni izhajati v Trstu, nastopno: To glasilo, pisano v jeziku, toli razširjenem po Evropi, toli bogatem po svoji literaturi, toli poznatem radi muzikalne svoje lepote — more doseči, da se razprše predsodki, ukorenjeni o nas po zapadnem svetu, da se razjasne naša vprašanja, da se raztolmačijo naše težnje, da pouči o našem napredku posebnost na polju kulture: z jedno besedo, da nam pridobi simpatije na zapadu. Izhajajoč italijanski v tako plemenite svrhe, si list ni mogel izbrati primernejšega središča nego Trst, kjer je italijanski svet v najbližji dotiki s hrvatskim in slovenskim, kjer je pod italijansko površino in kulturo vse naše. A da se Evropa seznani z vsem tem, v to bode „Il Pensiero Slavo“ najuspešnejše sredstvo. More biti in mora biti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda nabralo se je, veseli družbi škedenjskih narodnjakov v gostilni „pri velikem oblaku“ go nvč. — K tej svoti je dodal sam veliki oblak še 20 nvč.

Za sirote pok. Sluge Ivana, učitelja na Tatrah darovali so nadalje: Jak. Klemenc, trgovac v Trstu 5 gld. — Iv. Makarović 2 gld. — B. Bekar, Ter. Golmayer, M. Diminčić, po 1 gld.

Javna skladišča. Dne 1. t. m. izvršila se je predaja uprave javnih skladišč v roke države. Dne 2. t. m. se je konstituirala komisija, imenovana po trgovinskem ministerstvu. Istega dne so uradniki storili službeno prisego. Postava o predaji javnih skladišč v roke države pride pred parlament prihodnji teden.

Iz Zagreba se nam piše: Slušačelji hrvatskega vseučilišča v Zagrebu prijavljajo nastopni protest: Vseučilišna mladina hrvatska smatra kot svojo nujno in sveto dolžnost, izraziti svojo nezadovoljnost radi nenadejanega umirovljenja vseučilišnega profesorja Šandora pl. Bresztyenskega. V tem umirovljenju dra Br., kateri bi bil lahko se svojim sijajnim duhom in značajem se mnogo let deloval na čast in korist hrvatskega vseučilišča, uvideva hrvatsko dijaštvo težek udarec v prvi vrsti našemu vseučilišču in gorko krivico nasproti njemu samemu.

Vseučilišna mladina hrvatska ve dobro, da vzrok temu činu visoke vlade treba iskati izven njegovega profesorskega delovanja, kajti po svoji učenosti marljivosti in izredni prijaznosti nasproti, dijakom, a po stremljenju možke svoje sile, bil je gosp. Bresztyenski poklican kakor malo kateri, da ostane mladini tudi nadalje duševni vodja in učitelj, uzor poštenja in značajnosti.

Skrbnim srcem gleda mladina na bodočnost hrvatskega vseučilišča, kjer pri namješčenju in umirovljenju profesorjev ne odločujejo znanstveni, ampak drugi obziri, s čemer se vseučilišče, katero bi moralo služiti le znanosti, podreduje idejam, s katerimi ne bi smelo biti v nikaki zvezi.

In tudi to je smatrati glavnim razlogom, zakaj se naše hrvatsko vseučilišče ne more povzdigniti na višino ostalih sličnih zavodov evropskih.

Vseučilišni mladini hrvatski ne more in ne sme biti vsejedno, koga dobi za učitelja, zbok česar je odločila na legalni vseučilišni skupščini, najodločneje protestovati proti postopanju, s kojim se krši čast in ugled naše almae matris pred svetom in s tem vničuje vse najlepše nade, katere so stavili do nje njeni osnovatelji in jih stavlja sedaj ves narod hrvatski.

Dano in jednoglasno vsprejeto na legalni skupščini vseučilišni skupščini dne 8. marca, leta 1894.

Policijsko. V nedeljo popoldne zasačil je s pomočjo stražarjev polic. agent gosp. Heiden na „blaženem“ Rallijevem dvorišču 17letnega brivca Henrika Sbiša in 18letnega Antova Biteznika, oba iz Trsta, ko sta iz gole radovednosti segala v tuje žepe, menda zaradi tega, da bi se prepričala, kaj je v njih. Spravili so ju v varnost. — Isti agent dal je zapreti 16letnega kovaškega pomočnika Viktorja Turkoviča in 38letnega težaka Antona Kumarja, ker sta razgrajala na Rallijevem dvorišču. — V nedeljo zvečer vračal se je 25 letni pivarski hlapec Martin Esič, službujoč pri Judtmanovi pivovarni proti domu. V ulici Molino grande rekel je v šali svojemu psu: „Sedaj gremo pa domov“. Te besede čul je nek desetnik 97. pešpolka, ki je šel v istem trenutku s svojo ljubico mimo Esiča, in misleč, da so bile te besede namenjene njemu, vbodil je nedolžnega hlapca z nožičem v prsi in pobegnil. Ranjenega obvezali so pri zdravniški postaji, toda rana ni nevarna. — V nedeljo zjutraj prijel je policijski oficijal g. Tiz 40letnega natakara Ernesta Brusa iz Ljubljane, ker ga išče okrajno sodišče v Postojni še od leta 1881. zaradi neke tatvine.

Nezgodna na ladiji. V nedeljo ponesrečil je 19letni mornar Anton Dumič na krovu ladije „Amphitrite“, ker se je neprevidno približal z glavo verigi škripeca na sopar. Veriga odtrgala mu je komad mesa iz lica. Ponesrečenega odpravili so v bolnišnico.

Splošni štrajk hočejo uvesti delavci v Požunu dne 1. majnika, ako jim delodajalci ne bi dovolili praznovati ta dan.

Dohodki Dunajskega župana. Včeraj so potrdili novoizvoljenemu županu Dunajskemu, Grublu, dohodke, kakor jih je imel njega prednik dr. Prix. Po tem dobi župan letne plače 24.000 gld. in prosto stanovanje v mestni palači.

Spretnost nemških tehniških zavodov. Že od meseca maja min. leta je avstr. jahta „Miramar“ v ladijastavbarskem zavodu v Schichauu poleg Danciga, na popravku. Zavod je napravil z avstr. vlado pogodbo, v kateri je določeno, da mora plačati zavod globo 100.000 mark, ako poprava ne bode baš po pogodbi. Te dni poskusili so popravljene stroje „Miramara“ in ladija res ni dosegla brzosti, katero bi morala imeti po pogodbi. Zavod je plačal svojih 100.000 mark globo.

Koledar. Danes (10.): Ecehijel, pr.; Antonij, m. — Jutri (11.): Leon Vel. p.; Betina, dev. — Mlaj. — Solnce izide ob 5. uri 31 min., zatoni ob 6. uri 31 min. — Toplota večeraj: ob 7 uri zjutraj 17 stop., ob 2. pop. 19 stop.

Loterijske številke izžrebane 7. t. m. Dunaj: 60, 6, 59, 84, 79. Gradec: 72, 58, 22, 33, 40. Inomost: 83, 9, 57, 71, 77.

Najnovejše vesti.

Sredec 8. Ker ni ugodnejše ponudbe za izkovanje 15 milijonov srebrnega denarja, dobi to naročilo „ogrska banka za trgovino in industrijo“, ako temu pritrdi ministarski svet.

Benetke 9. Na Markovem trgu so se ponavljale ovacije Veličanstvom. Nemški cesar odpotuje danes.

Rim 8. Kralj Umberto odpotuje v torek iz Benetk v Florenco, kamor dospeta iz Rima tudi kraljica Margarita in princ neapeljski, da obiščejo v skupno kraljico angleško. V sredo se vrnejo vsi trije v Rim.

Madrid 8. Vesti o slabem zdravju kralja so neosnovane.

Nev-York 9. Uporniki nadaljujejo štrajk. Večraj je 200 s palicami oboroženih žensk prepodilo delavce iz tovarne v Lamontu. Redarji se niso upali streljati na ženske. V Petersburgu (Virginija) se je razpršila v zrak neka tovarna umeteljni ognjev. 11 oseb je ubitih, 7 ranjenih.

Trgovinski brzojavi.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 741—742, za jesen 767—768. Koruza za juli—avgust 503 do 510. — Oves za spomlad 723 do 730. Pšenica nova od 77 kil. f. 740 755, od 78 kil. f. 750 765, od 79 kil. f. 750 760, od 80 kil. f. 760 775, od 81 kil. for. 770 775, Rž 560—570; oves novi 695—740. Ječmen 655—9—; proso 4—4.0. Dosti ponudbe pšenice, jako živahno povpraševanje. Prodalo se je 60.000 met. stotov in se je

plačevalo jako rado 5 nvč. dratje. Rž 5 nvč., oves 10 nvč., koruza 5 nvč. dratje. Vreme lepo ali ve lika suša.

Praga. Nerafinirani sladkor: zopet raste. Za april 1670. Nova roba september 1670.

Budimpešta. Spirit, 1650—17.

Havre. Kava Santos good average za april 103—, za avgust 107—.

Hamburg. Santos good average za april 8375, maj 8375, september 7775 stalno.

Dunajska borza 9. aprila 1894.

	predvčeraj	danes
Državni dolg v papirju	9885	9880
„ v srebru	9835	9835
Avstrijska renta v zlatu	11920	11920
„ v kronah	98—	9735
Kreditne akcije	35620	35490
London 10 Let.	12470	12180
Napoleoni	9911/2	9921/2
100 mark	6110	6112
100 italj. lir.	4360	4350

SVOJI K SVOJIM!

V novi prodajalnici *jestvin in kolonijalnega blaga* **Alojz Vesel** v Trstu, ulica Barriera št. 2, je naprodaj najkvalitetnejše blago po ugodni ceni. Sladkor, kava, riž in moka vedno sveža. Olje najkvalitetnejše, domače in fino. Testenina v velikem izboru kolikor napolitanska tolikor domača, jako dobra. (26)

Gostilna „Al Telegrafo“ Piazza Dogana št. 2 28 nvč. belo po 32 nvč. V družine po 26 nvč. od jednega litra višje. Izborna kuhinja. Sprejemajo se naročila na obede in večerje po zmernih cenah. Podpisani se nadeja terej, da ga bodo gostje obiskovali v velikem številu. Udani 26—5 **V. Covicich.**

Gostilna „Pri lepem razgledu“

Gregorja Čehovina pri sv. Alojziju se priporoča najtopleje slavnemu občinstvu. Toči se prav dobro črno vino po 32 in 24 nvč., in belo sladko po 40 nvč. liter.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zadova

za trgovino in obrt v Trstu.

Novel za vplačila.

V vredn. parirjih na	V napoleonih na
4-dnevni odkas 2 1/2 %	30-dnevni odkas 2 1/2 %
8- „ 3 1/2 %	3-mesečni „ 2 1/2 %
30- „ 5 %	6- „ 2 1/2 %

Za pisma, katere se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstr. velj., stopijo nove obrestne takse 2 krepost z dnem 4. februarja, 8. februarja in odnosno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2 %, na vsako svoto V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — brez troškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnošenje kuponov 24—22 pri odbitku 1/100 provizije.

Predjumi.

Sprejemajo se vsakovrstna vplačila po ugodnih pogoji. Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi. Na vrednosti obresti po pogodbi.

Vložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Trst, 31. januvarja 1894. 2—24

C. kr. dvoran lekarna
Ivana Mizzana
VIA CAVANA V TRSTU.
Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajoč se najtopleje in objavljujoč natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Članom „Delaškega podpornega društva“ pa, naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil sprejemati recepte od njih v slučaju ako njim društvena zdravniška predpisa. Za slučajne lekarske potrebe se priporoča **Ivan Mizzana.**

Gostilno s prenočišči

ALLA NUOVA ABBONDANZA

ulica Torrente 15, 24—7

priporoča podpisani slavnemu občinstvu. Prostori so odprti in preskrbljeni s svežimi jedili do 2 ure dopoldne, z izvrstnimi namiznimi in desertnimi vini ter izvrstno kuhinjo. Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Za točno in vestno postrežbo jamči ponižni **F. FAVERO.**